

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΖΙΦΦΑΡ

ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΑΦΟΡΜΕΣ ΠΟΛΕΜΩΝ

Ο λύκος και το αρνί. Για τὰ μάτια τῆς ὠραίας Ἑλένης. Ἡ ἀρπαγὴ τῶν Σαβίνων. Πῶς κατεκτήθη ἡ Ἀγγλία ἀπὸ τοὺς Νορμανδούς. Πῶς κηρύχθηκε ὁ Γαλλογερμανικὸς πόλεμος τοῦ 1870. κτλ. κτλ.

ΣΤΟΝ μῦθο τοῦ Λαφονταίν, ὁ πανίσχυρος λύκος λείπει στὸ τρομαγμένο ἀρνάκι, θέλοντας νὰ βρῆ μιὰ πρόφασιν γιὰ νὰ τὸ φάη :

— Πέρι μοῦ θόλωσες τὸ αὐλάκι ἀπὸ μοχθηρία, τὴ στιγμή τοῦ ἐπινα νερό !

— Πέρι ; ἔκανε τὸ ἀρνάκι, γεμᾶτο κατάπληξι κι, ἀγῶνιά. Μὰ πέρι δὲν ἦμουν κἂν γεννημένο !

— Αὐτὸ δὲν μ' ἐνδιαφέρει ! βρηχτήθηκε ὁ λύκος, ἀποφασισμένος νὰ βρῆ μιὰ ὁποιαδήποτε πρόφασιν. "Ἄν δὲν τὸ θόλωσες ἐσύ, θὰ τὸ θόλωσεν ὁ ἀδελφός σου, ἕνας ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς σου τελοσπάντων !... Καὶ γι' αὐτὸ, θὰ τιμωρηθῆς ὅπως σοῦ ἀξίζει !

"Ἔτσι, τὸ ἀδύναμο ἀρνάκι καταβροχθίστηκε ἀμέσως ἀπὸ τὸν τρομερὸ ἀντιπαλὸ του. Καὶ τὸ ἐπιθύμιο μᾶς διδάσκει ὅτι τὸ δίκαιο τοῦ ἰσχυροτέρου νικάει πάντα...

"Ἄς ρίξουμε τῶρα μιὰ ματιὰ στὶς διάφορες ἀφορμὲς, ἡ ὁποῖες προκάλεσαν τοὺς μεγαλύτερους πολέμους μεταξὺ διαφόρων λαῶν τῆς γῆς. Θὰ δοῦμε πράγματα διασκεδαστικά, κί' ἀπρόοπτα, ἀφορμὲς πολέμου γελοῖες κί' ἀνάξιες λόγου, ἡ ὁποῖες ὅμως στοίχισαν τὴ ζωὴ σὲ χιλιάδες ἀνθρώπων, κί' ἡ ὁποῖες μᾶς θυμίζουν σὲ ὅλα τὴν ἐξωφρενικὴ συνδιάλεξι τοῦ λύκου μὲ τὸ ἀρνί : Μᾶς θυμίζουν δηλαδὴ τὶς γελοῖες προφάσεις τοῦ βρίσκουν οἱ ἰσχυροί, ὅταν θέλουν νὰ ἐξοντώσουν τοὺς ἀδυνάτους !

Λοιπὸν, ἡ πιὸ φημισμένη ἀσημαντὴ ἀφορμὴ, ἡ ὁποία προκάλεσε ὡστόσο ἕναν μακροχρόνιο κί' αἱματηρότατο πόλεμο, ἦταν τὰ γοητευτικὰ μάτια τῆς ὠραίας Ἑλένης τοῦ Μενελάου !

"Ἄς εἶνε ὅμως εὐλογημένη, αὐτὴ ἡ μικρο - ἀφορμὴ, τὴν ὁποῖαν βρῆκαν οἱ ρησοκίνδυνοι Ἕλληνες, γιὰ νὰ ἐξοντώσουν τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸν ἐμπορικὸ συναγωνισμὸ τῶν δραστηρίων Τρώων. Χάρη στὴν τιποτένια αὐτὴ ἀφορμὴ, χάρις στὴν ἀπαγωγὴ τῆς ὠμορφῆς Ἑλένης ἀπὸ τὸ βασιλοπούλο τῆς μακρυνῆς Τροίας, πλουτίστηκε ἡ ἀνθρωπότης μὲ ἀθάνατα ἀριστουργήματα, ὅπως ἡ Ἰλιάς, ἡ Ὀδύσεια, καὶ μὲ ὑπερφυσικοὺς σχεδὸν ἀσθεωπίνους τύπους—πάντοτε ζωντανούς, καὶ πάντοτε μεγαλειώδεις μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων— ὅπως ὁ Ἄχιλλεὺς, ὁ Ἔκτωρ, ὁ Ἀγεμνέμων, ἡ Ἰφιγένεια, ὁ ἀφθαστος ἐνσάρκωτης τοῦ Ἑλληνικοῦ δαιμονίου Ὀδυσσεύς, ὁ Πάτροκλος, οἱ Αἴαντες, κλπ. κλπ.

Καὶ ἄς ἔρθουμε τῶρα στὸν Μεσαίωνα. Κάποια ἡμέρα, ἐνῶ ὁ διάδοχος τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου καὶ θετὸς υἱὸς τοῦ Ἄγγλου Βασιλέως Ἐδουάρδου τοῦ Ἐξομολογητοῦ, ἔκανε περίπατο μὲ τὸ πλοιάριό του στὴ θάλασσα τῆς Μάγχης. ἀντίθετος ἄερας τὸν πέταξε, ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὲς περιπέτειες, στὴν ἀκτὴ τῆς Νορμανδίας, ἡ ὁποία ἦταν τότε

Ἡ ἀπαγωγὴ τῆς ὠραίας Ἑλένης
(Ἔργο τοῦ Γκίντ, Μουσεῖο Λούβρου)

γαλλικὸ δουκάτο ἰσχυρότατο καὶ ἀνεξάρτητο.

Ὁ τότε δούξ τῆς Νορμανδίας Γουλιέλμος, τρέφοντας βλέψεις στὸν ἀγγλικὸ θρόνο, περιποιήθηκε πολὺ τὸν Ἄγγλο διάδοχο καὶ τὸν φιλοξένησε στὰ ἀνάκτορα τοῦ τῆς Ρουέν. Καὶ κάποιον ἑσπέρω, βλέπεντάς τον μισομετρίσμενον ὕστερα ἀπὸ ἕνα γενναῖο γλέντι καὶ μισοπεθαμένο, τοῦ εἶπε καθαρά καὶ ξάστερα :

— Ἀγαπητέ μου Χάρολδ, καθὼς σοῦ ἀνέπτυξα πολλὰς φορές, οἱ δούκες τῆς Νορμανδίας—καὶ μάλιστα ἐγώ— εἴμαστε οἱ νόμιμοι κληρονόμοι τοῦ ἀγγλικοῦ Στέμματος !... Μοῦ παραχωρεῖς τὰ δικαιώματά σου στὸ θρόνο, ὅταν πεθάνῃ ὁ θετὸς πατέρας σου καὶ βασιλεύς ;

Ὁ Χάρολδ, ἔτσι λεγόταν ὁ Ἄγγλος διάδοχος— γιὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τὸν φίλο του, ἐπάνω στὸ μεθύσι του, τοῦ ὑπόσχεθηκε ὅτι τοῦ ζητοῦσε.

Ἐρκίστηκε μάλιστα στὰ λείψανα δυὸ καλογῆρων, οἱ ὁποῖοι μόλις τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχαν ἀνακηρυχθῆ ἅγιοι, ὅτι θὰ τηροῦσε πιστὰ τὴν ὑπόσχεσί του.

Ὁ Γουλιέλμος τῆς Νορμανδίας, χαρούμενος, τὸν ἔστειλε μὲ τιμὲς πίσω στὴν Ἀγγλία. Τὸ ἐπόμενο ἔτος, ὁ βασιλεὺς Ἐδουάρδος πέθανε. Ὁ Χάρολδ ὅμως ἀνακηρύχθηκε βασιλεὺς καὶ δὲν τήρησε τὴν ὑπόσχεσί του, βρισκοντας τὴν πρόφασιν ὅτι δῆθεν «ὁ ὄρκος του δὲν πιανόταν, ἐπειδὴ τὰ λείψανα τῶν δύο φρεσκοπεθαμένων καλογῆρων ἐκείνων δὲν εἶχαν προλάβει καλὰ - καλὰ νὰ... ἀγιασοῦν» !

Τότε ὅμως ὁ δούξ τῆς Νορμανδίας ἀποκάλυψε στὸν πάπα τῆς Ρώμης— μὲ μάρτυρας τοὺς ἐπισκόπους κί' ἀρχιερεῖς τοῦ δουκάτου του— ὅτι ὁ ὄρκος τοῦ Χάρολδ ἦταν ἱερὸς καὶ «πιανόταν», ἐπειδὴ κάτω ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν δυὸ νεο-ἀγιασμένων καλογῆρων ἦταν ἐπιτήδεια κρυμμένο καὶ τὸ λείψανό τοῦ ἁγίου Βρεταννοῦ... δηλαδὴ ἁγίου παλαίου πειὰ κί' αὐθεντικοῦ ! !

Τὴ συνέχεια, τὴν ξέρετε ἀπὸ τὴν ἱστορίαν : Ὁ πάπας μισῶντας τὴν Ἀγγλίαν, βρῆκε τὴν δῆθεν ἐπιπορκίαν τοῦ Χάρολδ ὡς θαυμασίαν ἀφορμὴν πολέμου. Δικαίωσε λοιπὸν τὸν δούκα Γουλιέλμο, καὶ τὸν ἐξουσιοδότησε νὰ κηρύξῃ τὸν

ἄεμο κατὰ τῆς Ἀγγλίας, στέλλοντάς του τὴν εὐλογία του, τὸ λάβαρο τοῦ ἁγίου Πέτρου, καὶ μιὰ... αὐθεντικὴ τρίχα ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ ἁγίου αὐτοῦ γιὰ «φυλαχτό» !

Κί' ὁ πόλεμος ἐξέσπασε, πολυχρόνιος καὶ καταστρεπτικὸς μέχρις ὅτου ὁ Γουλιέλμος κατέκτησε τὴν Ἀγγλίαν κί' ἀνέθηκε στὸν ἀγγλικὸ θρόνο.

***

Καὶ προχωροῦμε : Κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα. Ὁ «Βασιλεὺς - Ἡλίας» Λουδοβίκος 14ος, θέλοντας νὰ ἀκυρώσῃ τὴ συνθήκην τοῦ Αἰξ - Λά - Σαπέλ, ἡ ὁποία ἐξουνοῦσε πολὺ τὴν Ὀλλανδία, ἔψαχνε νὰ βρῆ μιὰ ὁποιαδήποτε ἀφου-

μή για την κήρυξη πολέμου.

Φρόνιμη ή Όλλανδία, όμως απέφευγε να δίνει τέτοιου είδους άφορμές στον πανίσχυρο Γάλλο μονάρχη. Ατυχώς, ύστερα από λίγους μήνες, απέστάλη στο Παρίσι ως πρεσβευτής της Όλλανδίας ο κόμης φάν Μπαινγκεν, επιφορτισμένος να δείξει φιλειρηνικώτατο πνεύμα απέναντι του Γάλλου μονάρχη, και να συντελέσει στην εξομάλυνση των σχέσεων των εκκρεμών διαφορών μεταξύ Γαλλίας κι Όλλανδίας.

Αλλά ο Όλλανδός αυτός κόμης και πρεσβευτής, είχε χαραγμένη στο οικογενειακό οικόσημό του τη φράση:

«Στην εμφάνισί μου, στέκεται ο ήλιος»!

Δέν πρόλαβε λοιπόν καλά-καλά να επιδώσει τα διαπιστευτήριά του ο άτυχής Όλλανδός πρεσβευτής, κι άμέσως οι αυλοκόλακες των Βερσαλλιών «σφύριξαν» στο αυτί του «Βασιλέως-Ήλιου»:

— Μεγαλειότατε, το διάθημα αυτό της Όλλανδίας είναι ύβριστικό και προκλητικό έναντι του σεπτού προσώπου της Υμετέρας Μεγαλειότητος!... Σας έστειλαν ως πρεσβευτή εδώ τον κόμητα φάν Μπαινγκεν, για να σας προκαλέσουν και να σας προσβάλουν με πλάγιον τρόπο.... Ζηκεφθήτε πόσο ανάρμοστη θα είναι η παρουσία του Όλλανδου πρεσβευτού, στις επίσημες δεξιώσεις των Άνακτόρων, όταν ο πρεσβευτής αυτός εχη στο οικόσημό του ως έμβλημα, ότι «στην εμφάνισί του στέκεται ο «Ήλιος»!!

«Άλλο πού δέν ήθελε κι ο Λουδοβίκος 14ος, ο λαμπρός αλλά κι άρπακτικώτατος «Βασιλεύς — Ήλιος», ο οποίος στο οικόσημό του είχε καθιερώσει τον «ήλιο πλημμυρίζοντα με τις χρυσές ακτίνες του τη γη»: Θεώρησε άμέσως την άφορμή αυτή ως πρόκληση έναντιόν του, διέταξε την αποπομπή του άνυπόπτου κι άνευθύνου πρεσβευτού απ' τή εδάφη της Γαλλίας, κι ο αίματηρός γαλλο-όλλανδικός πόλεμος ξέσπασε μέσα σε λίγες ημέρες!

***

Έρχομαστε τώρα σε μιή άλλη άφορμή πολέμου, του άμερικανο-ισπανικού, καταστρεπτικώτατου για την άτυχη Ίσπανία. Κι όμως η άφορμή αυτή ούτε καν ύπήρξε ποτέ, όπως άποδεικνύεται απ' τις παρακάτω έξωφρενικές λεπτομέρειες!

Ίδού, με λίγα λόγια, περί τίνος επρόκειτο: Στά 1897, κατέπλευσε στο λιμάνι της Αθάνας — πρωτεύουσής της νήσου Κούβας — το άμερικανικό θωρηκτό «Μαϊν» για να εφοδιασθή με κάρβουνα.

Η Κούβα τότε, αί Φιλιππίναι νήσοι και το Πόρτο-Ρίκο, ήσαν ισπανικές κτήσεις. Αί Ήνωμένοι Πολιτείες της Άμερικής κ' η Ίσπανία, δέν θρискόντουσαν σε καλές διπλωματικές σχέσεις, έξ αίτίας διαφόρων επεισοδίων μεταξύ ύπηκόων των δύο αυτών κρατών. Γι' αυτό, οι κάτοικοι της Αθάνας ύποδέχτηκαν με σφυρίγματα και με άποδοκιμασίες την άφιξη του άμερικανικού θωρηκτιού στο λιμάνι τους.

Ψύχραιμοι οι Άμερικανοί έμειναν μέσα στο θωρηκτό τους κ' η άνθράκευσις προχωρούσε χωρίς κανένα σοβαρό επεισόδιο. Ξαφνικά, μιή τρομερή έκρηξις συνέβη, το κατάστρωμα του «Μαϊν» τινάχτηκε στον άέρα, κι όλόκληρο το θωρηκτό κατόπιν βυθίστηκε στα νερά του λιμανιού με θύματα εκατοντάδες νεκρών και τραυματιών ναυτών...

Αυτό ήταν! Η άμερικανική κοινή γνώμη, καθώς κ' η κυβέρνησις εξαγριώθηκαν απ' το φρικιαστικό αυτό δυστύχημα και διακήρυξαν ότι Ίσπανοί κατάσκοποι τοποθέτησαν επίτηδες όγκους έκρηκτικών ύλων μέσα στο κάρβουνο, και πέτυχαν έτσι την άνατίναξη του θωρηκτιού και την καταβύθισή του κατόπιν!

Η άτυχής Ίσπανία, δέν μπόρεσε να άποδείξει την άθωότητά της στον εξαγριωμένο κ' ισχυρότατο αντίπαλό της. Ένας πολύμηνος κι αίματηρός άμερικανο-ισπανικός πόλεμος ξέσπασε άμέσως. Ολόκληρος ο Ισπανικός στόλος, ύστερα από φοβερές ναυμαχίες, άποκλείστηκε στο λιμάνι της πόλεως Σαντιάγο-ντά-Κούβα και συνελήφθη αίχμάλωτος απ'

τους Άμερικανούς.

Κι ο πόλεμος αυτός του 1897, τότε μόνον τελείωσε, όταν η Άμερική κατέλαβε πειά όριστικώς τη μεγαλόνησο Κούβα, τās Φιλιππίνας νήσους, το Πόρτο-Ρίκο κι όλες τις άλλες κτήσεις της Ίσπανίας στην άμερικανική ήπειρο!

Αλλά... μόλις πρό όλίγων χρόνων, η άμερικανική κυβέρνησις έκανε μερικές έκβαθύνσεις στον πυθμένα του λιμανιού της Αθάνας. Έπειδή το καταβυθισμένο θωρηκτό δυσκόλευε τις κινήσεις των πλοίων, άποφάσισαν να το άνελκύσουν, να το διαλύσουν και να το πουλήσουν ως παλιοσιδερικά.

Η σχετική έξέτασις όμως, η όποία έγινε στο «Μαϊν», άποκάλυψε το έξης έξωφρενικό: «Ότι η έκρηξις, η όποία τή τινάξε στον άέρα και το βύθισε κατόπιν, δέν συνέβη στις καρβουναποθήκες του θωρηκτιού, αλλά στο διαμέρισμα των πυρομαχικών του, το όποιο θρискόταν σε θέσι σίγουρη, θαυμάσια φυλαγμένη από φρουρούς, και στην όποία ήταν άδύνατον να πλησιάσει κι ο πιό επιτήδειος άκόμη κατάσκοπος των Ίσπανών!

Οι Άμερικανοί, με την άνακοίνωσι αυτής της έξετάσεως, είχαν τον ίπιποτισμό να διακηρύξουν την άθωότητα της φτωχής Ίσπανίας, η όποία πραγματικώς ούτε καν σκέφτηκε ποτέ να τους θλάψη με τόσο άνανδρα μέσα. Αλλά, όπως βέβαια καταλαβαίνετε, δέν είχαν και τη γενναιοδωρία να της έπιστρέψουν ούτε τον στόλο της, πού αίχμαλώτισαν, ούτε και τή πλούσια και πολυάριθμα νησιά της πού κατέλαβαν!!

***

Φτάνουμε έτσι στον ρωσο-τουρκικό πόλεμο του 1876-1877. Η Ρωσία, όπως ξέρομε, άνέκαθεν είχε «βάλει στο μάτι» την Τουρκία, έπιθυμώντας να καταλάβη την Κωνσταντινούπολι, και προπαντων τή στενά του Βοσπόρου και των Δαρδανελών.

Η διπλωματία της λοιπόν έργαζόταν άκούραστα επί ένα αιώνα για τήν εύρεσι μιās όποιασδήποτε άφορμής καινούργιου πολέμου.

Η άφορμή επιτέλους θρέθηκε. Θέλοντας δήθεν η Ρωσία να ύποστηρίξη τή δίκαια των ύποτελών τότε στους Τούρκους Σέρβων και Μαυροβουνίων, προφασίστηκε ότι δέν μπορούσε γά θλέπη με άπάθεια τις καταπιέσεις των Σλαύων αυτών όμοφύλων (!) της στη Βαλκανική.

Με χρήματα, με κρυφές ένθαρρύνσεις και με μυστικούς άπεσταλμένους της, φανάτισε τους ύποτελείς Σέρβους και Μαυροβουνίους έναντιόν των Τούρκων. Ο σερβο — τουρκικός πόλεμος του

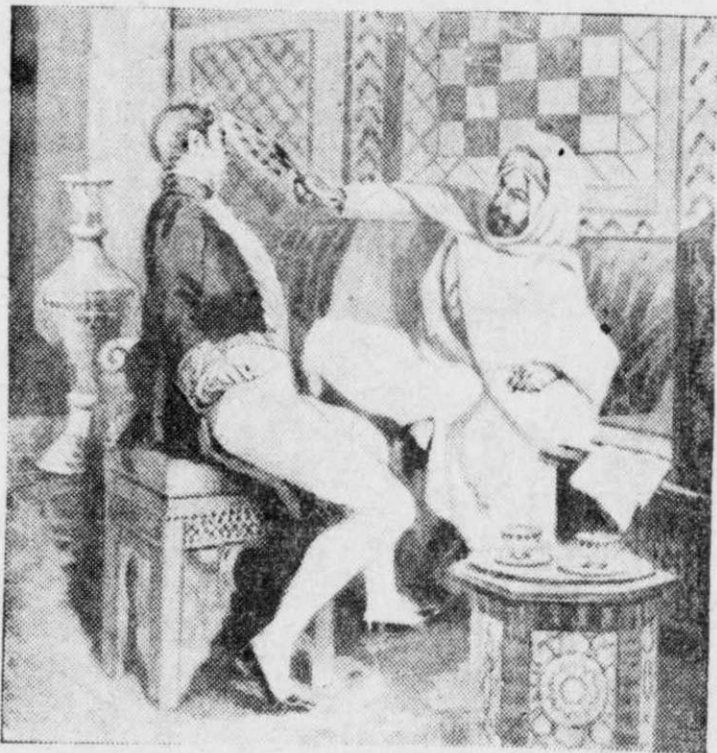
1876, δέν άργησε να κηρυχθή. Και τή στρατεύματα των Τούρκων πλημμύρισαν τη Σερβία και το Μαυροβούνιο.

Η πρόφασι θρέθηκε και η Ρωσία κήρυξε άμέσως τον πόλεμο κατά των Τούρκων. Τή ρωσικά στρατεύματα συνέτριψαν τους Τούρκους, σε πολλές και πολύνεκρες μάχες. Κι άσφαλώς θάμπαιναν και στην Κωνσταντινούπολι, καταλαμβάνοντάς την όριστικά, άν δέν θιγόντουσαν τή συμφέροντα των άλλων μεγάλων Δυνάμεων της Εύρώπης.

Έτσι η νικημένη Τουρκία θρήκε τότε άπροσδοκίτους συμμάχους μεταξύ των χριστιανικών μεγάλων Δυνάμεων. Κ' η Ρωσία, άν και νικήτρια, έξαναγκάστηκε να ύπογράψη την άδοξη συνθήκη του Αγίου Στεφάνου, γιατί θρήκε μπροστά της αντίπαλο όλόκληρη σχεδόν την Εύρώπη.

Και για να θέσουμε τέρμα στη σημερινή προχειρη μελέτη μας, θά αναφέρουμε άκόμη μιή περίπτωση. Είναι επίσης κλασική στην ιστορία, η περίπτωση αυτή. Και μās δείχνει, με τί κυνική άναίδεια θρискει προφάσεις πολέμου ένα ισχυρό κράτος, όταν σχεδιάζει κρυφά να «κατάρωχθιση» τον άνίσχυρο αντίπαλό του. Δηλαδή, από αιώνες άκόμη, η Γαλλία έπιθυμούσε να καταλάβη τις εύφορες άκτες του Άλγερίου. Δέν τολμούσε όμως, γιατί η Τουρκία, πανίσχυρη τότε, είχε «φόρου ύποτελή» ύπήκόό της τον σουλτάνο του Άλγερίου.

Τέλος, κατά τον Άπρίλιο του 1827, ο γενικός πρόξενος (Η συνέχεια στη σελίδα 63)

Ο ντή του Άλγερίου Χουσεϊν ραπίζει τον Γάλλο πρόξενο Ντεβάλ.

ΔΥΟ ΛΩΠΟΔΥΤΕΣ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ...

(Συνέχεια έκ της σελίδος 46)

Οι λωποδύτες άλλαξαν και ενώ γελοούσαν σαρκαστικά, άκολούθησαν τόν καλόγηρο στο κελί της ήγουμένης. Ο «Ρίγκο» έκανε νόημα τού Ντικ να μείνει έξω κι' εκείνος άνοιξε την πόρτα και προχώρησε στο έσωτερικό. Τό θέαμα πού παρουσιάστηκε εμπρός του τόν έκανε να φρικιάσει. Έκεϊ, άπέναντί του, σ' ένα άπλό και φτωχικό κρεβάτι βρισκόταν μιά ήλικιωμένη γυναίκα πού άγωνιούσε κι' άνάπνεε με δυσκολία. Δίπλα σ' ένα τραπεζάκι έτρεμε τó φώς ενός κεριού. Ο «Ρίγκο» ένοιωσε την καρδιά του να χτυπά δυνατά άπό τó φόβο κ' είχε κυριευθή άπό ένα άλλόκοτο συναίσθημα. Τόν είχε κάνει ν' ανατριχιάσει ή σκέψη ότι είχε μπρός του μιά έτοιμοθάνατη.

— «Ήρθατε, πάτερ, τού είπε ή ήγουμένη με καλωσύνη. Πλησιάστε πιό κοντά και δώστε μου να φιλήσω τόν Έσταυρωμένο. Θα σ' εξομολογηθώ κάτι, πάτερ μου, συνέχισε με κόπο. Έχω ένα παιδί. Ένα παιδί πού τó εγκατέλειψα στην τύχη του. Αυτό είναι τó μεγάλο άμάρτημά μου. Αυτό τó παιδί, πάτερ, παρεσύρθη, έγινε κλέφτης και τó κλείσσειε στη φυλακή. Κι' εγώ, αντί να τó βοηθήσω, τó εγκατέλειψα, άπαρητήθηκα τόν κόσμο κι' άφωσιώθηκα στη λατρεία τού Κυρίου. Πέστε μου, δέν είναι έγκλημα αυτό, πάτερ μου;

Ο «Ρίγκο», κατάχλωμος, με διεσταλμένα τά μάτια άπό τόν τρόμο, τροβήχτηκε με μιά κραυγή άπό τó κρεβάτι της έτοιμοθάνατης, ύψωσε τόν Έσταυρωμένο πρós την ήγουμένη και ψιθύρισε:

— Ο Θεός σε συχώρησε, άγία μητέρα. Έδωσες ένα καλό μάθημα στο γυιό σου κι' άπό δώ και πέρα θα γίνη τίμιος άνθρωπος. Τό ξέρω ότι θα γίνη τίμιος άνθρωπος!...

Η ήγουμένη σήκωσε τó χέρι της σαν κάτι να τού ζητούσε. Ο «Ρίγκο» γονάτισε, τής έδωσε την όστια τών Άχράντων Μυστηρίων κ' ύστερα άρχισε να ψέλνει με λυγμούς τή μοναδική προσευχή πού τού είχε μάθει ή μητέρα του.

Η ήγουμένη άνοιξε τότε με κόπο για τελευταία φορά τά μάτια της, τó πρόσωπό της φωτίσθηκε άπό μιά έκφραση άπέραντης χαράς και ξεψύχησε, προφέροντας καθαρά τó όνομα τού γυιού της πού τόν είχε άναγνωρίσει.

Έξω άπό την πόρτα ό Ντικ, ό σύντροφος τού «Ρίγκο», άνυπομονούσε, γιατί κόνιευσε να ξημερώσει και δέν είχαν άρτίσει άκόμη τή δουλειά... Μά, καθώς άπεδείχθη, δέν έπρόκειτο να τήν τελειώσουν, γιατί ό «Ρίγκο», ύστερ' άπό ό,τι τού συνέβη, έγινε ένας άνθρωπος τού Θεού...

ΠΩΛ ΑΖΑΡ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 44)

μιά δέσμη τών άκτίων του, σαν να τά έλουζε με τó φώς ενός προβολέως. Η κυρία Έρμεζ φοβήθηκε όλο αυτό τó φώς και δέν τόλμησε να παρουσιασθή μπροστά του. Θα προτιμούσε ένα άλλο ραντεβού, πιό ρομαντικό, μέσα στο σκοτάδι.

Κ' ή έπιθυμία της εισακούσθηκε. Στο άλλο ραβασάκι του, ό Ραούλ καλούσε την άγαπημένη του στο βάθος τού κήπου, στις δέκα ή ώρα.

«Δέν θα πάω... Δέν πρέπει να πάω...» συλλογίσθηκε ή κυρία Έρμεζ. Μά όταν νύχτωσε κι' έφτασε ή ώρα, πήγε πρώτη στο ραντεβού. Κι' έπερίμενε, ανατριχιάζοντας άπό τις τύψεις της, μά και νοιώθοντας συγχρόνως μιά άπερίγραπτη ύπερηφάνεια για τήν ώμορφιά της.

Σε λίγο, τó ρολόι της έκκλησίας χτύπησε δέκα φορές. Μιά σκιά τότε πήδησε πάνω άπό τó φράχτη κι' έπεσε μπροστά στα πόδια της. Μά τήν ίδια στιγμή συνέβη μιά σκληρή και κωμική σκηνή: Ο Ραούλ, όταν είδε μπροστά του την κυρία Έρμεζ τά έχασε κι' άρχισε να ψελλίξει:

— Ω! κυρία, σας ίκετεύω, συχωρέστε με! Έγώ φταίω... Η δεσποινίς Μαργκώ είναι άθώα. Σας τó όρκίζομαι!... Μά τώρα, σας ύπόσχομαι, ότι δέν θα τής ξαναγράψω...

— Φύγετε γρήγορα!.. ψιθύρισε εκείνη με πιγμένη φωνή.

Κι' έξω φρενών ξαναγύρισε στην τραπεζαρία νευριασμένη. Η Μαργκώ κοιμόταν. Η μητέρα της τήν σκούνησε κι' όταν ξύπνησε, τής είπε:

— Ξέρεις, Μαργκώ... Άπεφάσισα να δεχθώ τήν πρόταση της θείας σου. Αύριο τó πρωί θα φύγουμε για τήν Κυανή Άκτή... Έχεις άνάγκη άπό έξοχή... Πρέπει ν' αλλάξεις

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 19)

άλλοίμονό σου! Λοιπόν, σε είδοποιώ ότι ή κόμησα Ειρήνη Μανουήλωφ δέν είναι για τά μούτρα σου!

— Υψηλότατε!

— Πήγαινε τώρα, μην δοκιμάσης τó μαστίγιό μου.

Ο νεαρός άξιωματικός κύτταξε τόν Τσάρεβιτς και τήν γυναίκα πού εξακολουθούσε να ρουφά τó τσάι της άδιάφορη. Κι' έφυγε, άφου είπε με άξιοπρέπεια:

— Είμαι πιστός ύπήκοος τού Τσάρου, μά όχι και τού Τσάρεβιτς Άλεξάνδρου Άλεξάνδροβιτς!..

— Πήγαινε, άθλιε!...

* * *

Μετά μισή ώρα, ό Τσάρεβιτς λάβαινε ένα γράμμα πού έλεγε τά έξης:

«Υψηλότατε, είμαι άξιωματικός τού Σώματος Προοιτροζίνσκυ και άπαιτώ να μου ζητήσετε συγγνώμη. Αν δέν λάβω γράμμα σας μετά 24 ώρες, δέν θα είμαι πια άξιος ν' άνήκω στον ρωσικό στρατό και θα τινάξω τά μυαλά μου στον άέρα.

Κάρλ Ράμπεργκ»

Τήν άλλη μέρα, ό Κάρλ Ράμπεργκ βρέθηκε σκοτωμένος στο κρεβάτι του, μέσα στον στρατώνα.

Ο Τσάρος, όταν έμαθε τó δράμα, διέταξε τόν Τσάρεβιτς ν' άκολουθήσει τήν κηδεία τού νεαρού άξιωματικού, άφου τού είπε με άυστηρότατο τόνο:

— Είσαι πιό βλάκας άπό τόν μακαρίτη τόν άδελφό σου. Δέν θα μπορέσης ποτέ να καταλάβης τίποτα!

Έπειτα θύμωσε και τόν χαστούκισε. Ποιός θα τού έλεγε τώρα τά όνόματα τών συνωμοτών και τήν ώρα της άποπειρας;

Όσοτόσο, ό άρχηγός της Όχράνας πρίγκηψ Δολγορούκι, έπειτα άπό πολλές προσπάθειες, κατώρθωσε ν' ανακαλύψη τούς συνωμότες. Δέκα φοιτηταί και μιά φοιτήτρια κλείστηκαν στις φυλακές τού φρουρίου Άγίων Πέτρου και Παύλου, περιμένοντας τόν δήμιο ή τήν Σιθηνία.

Ο Άλέξανδρος Β' έζησε πολλά χρόνια άκόμη, ως τά 1881, ότε σκοτώθηκε άπό μιά βόμβα τών μηδενιστών.

Γιατί τότε, κανέναν νέος δέν τού φάνηκε πιστός, για τήν άγάπη μιάς γυναίκας.

ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΑΦΟΡΜΕΣ ΠΟΛΕΜΩΝ

(Συνέχεια έκ της σελίδος 49)

της Γαλλίας στο Άλγέριο Ντεβάλ πήγε να κάνη τή συνθημισμένη έπίσκεψί του στον «ντέη» (1) τού Άλγερίου Χουσεϊν. Μετά τις πρώτες φιλοφρονήσεις άναμεταξύ τους, ό Χουσεϊν ρώτησε τόν Ντεβάλ, αν ή γαλλική κυβέρνηση θα έξωφλούσε έπιτέλους κάποιον χρέος της παληό σ' έναν Άλγερίνο έμπορο άλόγων.

Ο Ντεβάλ άπάντησε, ότι δέν είχε άκόμη σχετικές είδησεις. Ο «ντέη» Χουσεϊν θύμωσε κ' είπε μιά δριμυτάτη φράση. Ο Γάλλος πρόξενος άπάντησε με τριχότητα.

Κι' ό δεξύθυμος Άραψ σουλτάνος, χάνοντας τήν ύπομονή του, τόν χτύπησε κατάμουτρα με τήν άπό φτερά παγωνιού βεντάλια του!

Αυτό περίμενε τόσα χρόνια ή Γαλλία. Ζήτησε άμέσως έξωφρενικές ίκανοποιήσεις, για τήν προσβολή αυτή. Ο ντέη τού Άλγερίου, φυσικά, άρνήθηκε. Ο πόλεμος κηρύχτηκε. Κι' όλόκληρο τó Άλγέρι έγινε γαλλική άποικία, χ'ρίς ή Τουρκία να μπορέση να επέμβη, έξαντλημένη άκόμα άπ' τήν πολύνεκρη και νικηφόρο έπανάστασι τών Έλλήνων τού 1821...

(1) Η λέξις «ντέη» σημαίνει άραβιστί «γερο-θείος». Είναι τίτλος τιμής, και τόν έδιναν οι σουλτάνοι της Τουρκίας στους ύποτελείς των σουλτάνους τού Άλγερίου.

γρήγορα τόν άέρα σου!...

Η Μαργκώ σάστισε.

— Μά ό γιατρός είπε, μαμά ότι... ψιθύρισε.

Η κυρία Έρμεζ δέν τήν άφησε να εξακολουθήσει.

— Ο γιατρός είναι ένας ήλίθιος! Ξέσπασε. Όλοι οι άνδρες είναι ήλίθιοι!

Και βγήκε γρήγορα άπό τó δωμάτιο της κόρης της για να κρύψη τά δάκρυά της...

ΡΟΜΠΕΡ ΜΑΝΤΕΛΙΝ